

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

S čim bodo sedaj slovenske volilce strašili?

Mnogoletna skušnja nas uči, da si naši nemškutarji in liberalci izmislijo in napravijo vselej kako posebno strašilo ter ž njim slovenske volilce strašijo, begajo in v svoje zanjke in vrzeli gonijo. Nekdaj so upijali: „le grajščakov in mešnikov ne voliti, ti hočejo staro raboto in tlako ljudem navesiti.“ Zopet par let potem so upijali: „konkordat mora biti uničen, če ne, bo cesarstvo prišlo pod rimskega papeža“. Naposled so kričali „ustava ali „verfassung“ je v nevarnosti.“ Lani so trobili „kako hočeta g. dr. Radaj in Fluher deželo Štajersko raztrgati“ in „Hrvatom prodati“. Vsak pametnjak je takrat dobro sprevidel in je sedaj jasno kot beli den, da so nemškutarji grdo legali, natolcevali, to pa nekaj zato, da so Slovence begali in strašili, nekaj pa zato, da so svoje privržence razjarili, razdražili, razljutili in kot besno zverjad potem na slovenske volilce spustili.

Za letos je pa graška „Tagespost“ — glavni list nemških liberalcev, ki se pa tega imena uže nekako sramujejo in se rajši imenujejo „fortšritlarji“ ali „naprednjaki“ (dr. Duhač, Forregger, Seidl . . . se tudi k njim štejejo) — uže izmislila novega „tatermana“ ali novo strašilo. Ime mu je „Kraljestvo Slovenija“, t. j. Slovenci hočejo Štajersko in Koroško raztrgati, Gorico, Trst in Primorsko pograbiti in s Kranjsko zediniti v eno deželo ali slovensko kraljestvo. Tega „tatermana“ je graškeje „Tagesposti“ na misel djala gotovo le jena „kosmata“ in sedaj naenkrat iznemirjena vest. Kajti resnično, kdor pomisli, kako hudo se Slovincem pod liberalno - nemškim gospodstvom godi na Štajerskem in Koroškem, kako nevedno, žaljivo ravnaajo nemški poslanci s slovenskimi v Gradcu in Celovcu, ta se nebi mogel čuditi, ako se v zasramovanem slovenskem trpinu misel rodi in želja vname: hitrej ko mogoče ločiti se od takih brezobzirnih sodeželanov. Krivica je tako očitna, da jo je celó štajerski deželni glavar Moric plem. Kaisersfeld nekokrat v deželnem zboru priznal. Ali vkljub tolikim krivicam Slovenci na trganje

dežele Štajerske še niti ne mislimo. Nobeden poslanec, nobeden kandidat še tega ni izrekel in tudi pri teh volitvah ne bo. To prepuščamo za namcem in Bogu, ki ima vso prihodnost v rokah. Za sedaj smo Slovenci zadovoljni, če se nam res dajo in pustijo pravice, ki nam po postavi itak gredó, če se djanska ravnopravnost uresniči, pomenčevanje v šolah ustavi, slovenski jezik res uvede in rabi pri svetnih in cerkvenih uradih, če se slovenščine nezmožni profesorji, sodniki in uradniki odpravijo in nadomestijo s takimi, ki nas razumevajo. Ko to dosežemo, smo zadovoljni gledé na narodno prašanje in Nemci in nemčurji potem lahko mirno spijo. Hočemo torej sedaj izvoliti moževe, ki bodo v državnem zboru kolikor mogoče krepko in uspešno naše narodne pravice tirjali. Ali to še ni vse!

Človek ne živi samo ob narodnosti. Treba mu je tudi sv. vere pa — kruha! Dolžni smo zagotoviti si versko svobodo in krščansko izrejo mladine in vrh tega jedro Slovencev, kmetski stan, okovariti, da ne bo uničen vsled od liberalcev mu naloženih bremen, dač, slabe cene pridelkov in oderuštva. Zato bodemo Slovenci postavili kandidirate in izvolili poslanca, ki bodo 1) pomnožili število državnih poslancev (znanega Seidla spodri-noli) 2) zmanjšali število najhujših sovrašnih nam poslancev „fortšritlerjev“ (Duhača, Forreggarja pomagali podreti), 3) pomnožili v državnem zboru število poslancev slovanskih in konservativnih, ki hočejo pod vodstvom grofa Hohenwartha s českimi deželami porazumiti se, Slovanom pomagati do enakopravnosti, sv. Cerkvi do potrebne njej svobode, kmetškemu in obrtniškemu stanu pa do prešnjega blagostana. Tako hočemo in želimo Slovenci. Na trganje Štajerske in Koroške še misliti ne utegnemo vsled vsestranske sile in bede, v katero nas je 6letno gospodstvo liberalnih Nemcev strmoglavilo!

Ob koncu omenimo še, da zastran nemškutarskega novega strašila t. j. „Kraljestva slovenskega“ mislita in pišeta največja slovenska lista „Slov. Narod“ štev. 118. in „Slovenec“ štev. 57.

ravno tako, kakor „Slov. Gospodar“. Nemškutarji tedaj slobodno skrijejo svojega novega „tatermana“. Noben Slovencev pametnjak se ga ne bo ustrašil.

Volitvenske zadeve.

Pred l. 1873. so deželni poslanci volili izmed sebe v državni zbor dunajski. Ali takrat so sklenili postaviti, da v državni zbor znanprej volijo volilci sami. Take volitve bile so prvič l. 1873. na 6 let in bodo torej sedaj drugič. Na Štajerskem bodo kmetske skupine volile 2. julija, mestne 4. julija, kupčijske in obertnijske zbornice 7. julija in veliko posestvo 8. jul. 1879. Imamo torej zopet volilne skrbi, dolžnosti in borbo. Križem rok držati ne kaže. Kajti izvoljeni poslanci dobijo pravico postaviti in odpravljati, pa tudi več ali manj globoko davkoplačilcem v žep segati. Tudi bo prihodnji državni zbor sklepal o prenapredbi sedanje vojaške postave. Zato prosimo volilce, naj se pobrigajo za tako imenitne zadeve!

Veliki posestniki volijo vsak sam. Ravno tako tudi mestjani in tržani. Le kmetje so tukaj na slabšem, ker morajo izmed sebe še le volilnega moža izvoliti, ki gre namesto cele srenje na volišče, kder ga mnogokrat zmotijo, pregovorijo ali podmitajo, da pogosto drugači voli, kakor so mu srenjčani doma naložili in kakor mu zdrava pamet, dobra vest nalaga. Zato je jako imenitno, da se potrudimo za izvolitev dobrih, poštenih, narodnih in vernih volilnih mož. Tukaj je pred vsem gledati na to, da bodo župani res vse zapisali v zapisnik one, kateri imajo volilno pravico, a izbrisali, ki nje nimajo. Ako kdo zapazi, da se godi krivica, naj hitro v 8. dnevih po razglasenju od okrajnega glavarja potrjenega zapisnika volilcev ugovarja. Zapisnik leži pri županu vsakemu na ogled. V zapisnik se mora na kmetih zapisati vsak srenjčan, ki v občinah s 3. volilnimi redi pripada prvemu ali drugemu, v občinah z 2. volilnima reda pa k onim, ki skup plačujejo $\frac{2}{3}$ pravega davka brez doklad. Dalje se morajo v zapisnik vzeti: 1) dežani, župniki in kaplani, sploh duhovniki v dušnem pastirstvu, 2) uradniki, 3) oficirji in vojaški družniki v pokoju, 4) doktorji in ranocelniki, 5) profesorji in nadučitelji, 6) častni srenjčani. Volilcem se prištevajo tudi domače skupščine, zavodi, društva, ki dohodnino plačujejo od posestva ali obrtnijstva.

Kmetski volilci izberó potem izmed sebe vpričo gosposkinega komisarja toliko volilnih mož, kolikor jim po postavi gre. Če je v srenji manjše ko 500 ljudi, tedaj smejo izbrati samo 1 volilnega moža, če je pa le 1 čez 500, tedaj pa 2. To je prav imenitno in uzrok, zakaj je pri volitvah za državni zbor več volilnih mož, kakor pri onih za deželni zbor. Kajti pri teh velja le 250 ljudi nad 500 duš še za enega volilnega moža več, medtem, ko pri onih uže za 501 prebivalca treba izvoliti 2 volilna moža. Na primer Lehen pri Slov. Gradcu šteje 1195 duš. Za deželni zbor voli 2

volilna moža, za državni zbor pa za ostalih 195 prebivalcev še enega, tedaj skup 3. Da pa župani izvedó, koliko volilnih mož na srenjo spada, naj poprosijo pri okrajnem glavarstvu, kder se jim mora povedati število prebivalcev po zadnjem številjenju l. 1869. Kajti po tem se bo ravnalo in sami lahko vedó, ali se je srenji pravo število volilnih mož odmerilo ali ne.

Slovenci na Štajerskem volimo v kmetskih skupinah 3 državne poslance. I. skupina obsega sodnijske okraje Maribor, Slov. Bistrico, Konjice, Slov. Gradec in Mahrenberg. Voli se v Mariboru, Konjicah in Slov. Gradcu. Zadnjič bilo je skup 298 volilnih mož. II. skupina obsega Ptujski, št. Lenartski, g. Radgonski, Ljutomerski, Ormoški, Rogaški in Šmarijski okraj. Voli se v Ptuj, v Ljutomeru in Rogacu. Volilnih mož bilo je 354. III. skupina obsega Celjski, Laški, Vranski, g. Grajski, Šoštanjski, Sevnjski, Brežiški in Kozijanski okraj. Voli se v Celju in Brezicah. Volilnih mož bilo je 229. V Mariborskem volilnem okraju smo takrat Slovenci propali. Zmagal je Seidl. Sedaj ga moramo podreti!

Gospodarske stvari.

Karbolova kislina in njena poraba pri vrtnarstvu.

M. Karbolova kislina je za pokončevanje škodljivega mrčesja močno hvaljeno sredstvo. Seveda sama na sebi, v svoji popolni moči in čistosti ni za rečeno porabo. Pokončala bi tudi rastline, ktere ravno varovati hočemo škodljivcev. Da se mora z vodo tako dolgo mešati in tanjšati, da za rastline uničevalno moč zgubi, to je jasno ko beli dan. V ta namen so se razne poskušnje s karbolovo kislino že delale, ki jih hočemo tukaj v poduk svojim bralcem na kratko navesti. Prva skušnja se je naredila z zmesijo, iz 1 dela karbolove kisline in 20 delov vode. Ta zmes se je pustila 24 ur stati, da se je še bolj razkadila in oslabila, predno se je rabila. Na vrhu te zmesi se je prikazala tanka oljnata plast, ki je vsako rastlinsko snovino popolnoma in hitro umorila. S to zmesijo ni bilo toraj nič početi. Razlita po gredici z redkvijo in zeljnatimi sajenicami, ki so jih zeljske bolhe hudo nadlegovale, je pokončala rastline in mrčes. Tudi še slabejša raztoplina, 1 del karbolove kisline in 50 delov vode, je bila tudi še premočna. Slednjič se je prestopilo k še slabjši raztoplini, 1 del karbolove kisline in 100 delov vode in ta je bila primerna in prava. Poginilo je za njo vse mrčesje in rastlinam ni nič škodovala. Vsigdar pa je treba oljnato kožico, ki se vrh raztopline naredi, odstraniti in potem še le z njo škropiti. Jednokratno škropljenje je oprostilo in rešilo vse gredice zeljnih bolh, listnih uši in črvov in prav majhina trohica te raztopline, ki se je na mravljinke vlila, da je drobna živalica vrat na nos iz mravljišča pobrala popustivša jajčica, kar sicer ne stori kmalo.

Črešnjevo drevo, katerega zreli sad je mravlje močno na se vlekel, jih je bilo v kratkem rešeno, ko se je deblo s karbolovo raztoplino pomočilo; vendar pa so se v 3—4 dneh zopet jele zbirati, ko je duh karbolove kisline preminil. Se le, ko se je volnati trak v karbolovo kislino pomočen okoli debla ovil, so bile mravlje za zmiraj odpodene. Tudi razni drugi mrčesi se dajo s to raztoplino pregnati, posebno listne uši, ki so rastlinam in drevju mlajšemu in starejšemu zelo na škodo. Posebno rože in breskve imajo od teh mrčesov silno veliko trpeti. Tako rožni grmič leta in leta ni cvel, ker so listne uši mu vse cvetje zadušile. Brž pa, ko je bil spomladi z rečeno raztoplino zmerno poskropljen, otet je bil pogubnega mrčesa in prihodnja spomlad ga je videla v obilnem, lepem cvetju. Karbolova kislina je toraj za pokončevanje raznega mrčesja vse priporočbe vredna.

Kak upliv ima krma na dobroto svinjskega mesa.

M. Na dobroto svinjskega mesa slanina in špeha sploh ima krma velik vpliv. Kuruza, kakor se navadno sem ter tje svinjam, slasti proti koncu pitanja, daje poprek bolj mehko meso in slanino vendar pa prijetnega, sladkega okusa. Najboljšega okusa pa postane svinjetina, ako se krmače z mlekom in sploh z mlečnimi odpadki, kakoršnih se v mlekarijah nahaja, pitajo. Tudi ječmenov drobljenec, drobljen ječmen, daje dobro meso. Če se jim pa oves in grašek poklada, imajo že bolj trdo vlaknato meso. Svinje, katerim se zelena detelja poklada, imajo neko posebno rumenkasto malo okusno meso. Po želodovi klaji dobi meso nek posebno neprijeten okus.

M. Pridelovanje pelina. Pelin (*Artemisia absinthium*) se po vrtilih, vinogradih, kjer se je enkrat zaplodil, sam ob sebi širi in zareja. Kdor ga pa hoče v večji meri in s pridom pridelovati, ta si mora bolj suho, negnojeno zemljo poiskati. Po starih kamnolomnih, rudokopnih robovih, kamenitih klancih in grobljah prav dobro stori. Pomnožuje se ali s sajenicami iz semena, ki se jeseni na dobrih vrtnih gredah poseje brž ko je dozorelo, ali pa tudi z delenjem korenjčka. Sajenice se morajo 45—60 cent., če močno raste, celo 90 cent. vsaksebi saditi. Ko so se enkrat prijele, potem večidel več let stojé brez vse obdelave in strežbe. Ker pa starejše rastline po zimi rade pozebejo, treba je skrbeti, da se nastale luknje vedno z mladimi nadomestijo. V kamenitem in peščenem zemljišču je treba gledati, da seme o pravem času izpade in se raztrosi. Pelin cvete julija in avgusta, zori septembra in oktobra, listje se pobira meseca maja, cvetje pa julija. Prodaja se po lekarnicah ali apotekah.

M. Trpežno kolje za vinograde in plotove. Da kolje za razne potrebe tako rekoč nepokončljivo postane, priporoča neki angleški list, da se mora v kuhano laneno olje pomakati, v katero se

je toliko ogljevega prahu namešalo, da je vse kakor barva gosto postalo. Tako kolje pre nikdar ne zgnojije. Poskusiti ne škodi.

M. Pomoček zoper podgane, stakore. Vzame se toliko moke, da se cela zmes more v ponvi v hlebček precej trdne pogače speči. Na $\frac{1}{4}$ kila drobno zribane morskega čebula (*Scylla maritima*) in na $\frac{3}{8}$ drobno sesekane slanine se jemlje navadno tri perišča moke. Vse vkup se v ponvi speče v pogačo in potem podganam vrže. Pravijo, da ta pomoček podgane pomori.

Sejmovi. 3. junija Loče, sv. Ema, Lučane, Ljutomer, Ptujška gora, Mahrenberg, Maribor (goveji in konjski sejem), Mozirje, Laški trg, Rače. 5. jun. sv. Marjeta na Pesnici; 6. junija Turnišče.

Dopisi.

Od sv. Petra pod Mariborom. (Zlato sv. mešo) slovesno in sijajno obhajali so 25. maja velečestiti gospod Marko Glaser, naš 37letni župnik, ob enem častni kanonik, konzistorijalni svetovalec lavantinski in duhovni svetovalec sekovski. Na predvečer bila sta zvonika farne in podružne cerkve krasno razsvitljena. Drugi den je navrelo veliko ljudstva in došlo od vseh strani mnogo čestilcev zlatomešnikovih, med temi 3 jubilanti preč. g. dekan in kanonik Žuža, župnik v pokoju č. g. Grosskopf in č. o. Gabriel, frančiškan, dalje lavantinski kapitel, graški kanonik preč. g. Misija, več dekanov, župnikov, profesorjev, kaplanov, frančiškanov, skup 32 duhovnih gospodov. Vsi so občudovali, kako je bilo vse lepo in primerno urejeno in okinčano. Pred slovesnim sprevedom je sestra in gospodinja zlatomešnikova, spošt. Marija Glaserjeva, po 50. letih zopet z vencem pristopila in ga položila na bratovo glavo; stregli ste njej 2 družici sorodkinji: Johana in Rozalija Glaserjeva. Prizor je navzoče do solz genil. Sprevod je bil krasen. Udeležila se ga je šolska mladež, belo oblečene deklice, pevci, bogoslovci, duhovniki, kanoniki, jubilanti vsak z barvano palico v roki, na katerej je bil venec z napisom: 50 let. Pri sv. meši so asistirali preč. kanoniki lavantinski, bogoslovci pa in domači in tuji pevci pod vodstvom g. Maniha izvrstno peli latinsko Molitorjevo: missa Angelorum custodum. Po sv. meši so pa nam preč. g. kanonik Kosar v uzvišenej mojsterskeji besedi po I. Petri 4, 10. razložili mnogovrstne velike zasluge zlatomešnikov. Po sv. opravi se je v farovžu zlatomešniku čestitalo in pri tej priliki se jim poklonilo mnogovrstnih daril, diplom in čistitek. Došlo je tudi mnogo telegramov, pisem itd. Med onimi, ki so pismeno čestitali, bili so tudi 3 deželni poslanci: dr. Radaj, dr. Dominkuš in Fluher, čitalnica mariborska, prečastiti knezoškof graški in preuzvišeni nadškof solnograški. Krasna je bila pa čestitka lavantinske duhovščine z kronogrami latinskimi, koje je spretno

sestavil č. g. župnik Herg. V obednici bilo je za 180 ljudi pripravljeno. Med obedom so preč. g. prošt Zorčič napili sv. očetu Leonu XIII. preč. g. kanonik Žuža svitlemu cesarju, preč. g. kanonik Misija našemu milostljivemu knezu in škofu, preč. g. kanonik Kosar velečestitemu zlatomešniku in preč. novi naš g. kanonik Kovačič novemu kanoniku sekovskemu preč. g. Misiji. Zmes so gg. bogoslovci prepevali krasne slovenske pesmi, 11 rejenk od šolskih sester nemški deklamovalo vezane besede o življenju zlatomešnikovem in naposled so stopile narodno slovanski oblečene deklice istega izvrstnega zavoda ter čestitale jublantu in svojemu najpožrtvalšemu očetu, vsaka v drugem slovanskem jeziku: Štajerka, Kranjica, Korošica, Bošnjakinja, Čehinja, Slovakinja in Rusinja! Nenavadni prizor je navzoče močno razveselil in izvalil živahno priznavanje! Sploh svečanost je bila velikim zaslugam blagega jublanta vseskozi primerna. Omenim še č. g. župnika Virka, ki so lepo pesem zlatomešniku na čast zložili in doposlali. Pela se je od gg. bogoslovcev po napevu g. Maniha. Vsak gost je prejel od bivšega č. g. kaplana Zmazeka knjižico: „Fara sv. Petra pod Mariborom“ z jako dobro podobo jublantovo. Prečestitega novega zlatomešnika pa nam ljubi Bog ohrani še prav mnogo let!

Iz Ruš. (Lepo počastili) so Rušanci svojega slavnega rojaka in preč. jublanta g. Marka Glaserja. Poklonilo so g. zlatomešniku za 100 fl. vrednosti darov in sicer: g. Miha Karničnik, predstojnik srenje v Rušah, Njihov stričnik in botrinček, je daroval srebrno kupico z napisom: Zlatomešniku Marku Glaserju hvaležni M. K. Stala je ta kupica 50 fl. Podobo Ruške matere božje s krasnim vencem in napisom: Ta venec zročujemo v dar hvaležni Rušanci. Venec je spletla Rušanka Julijana Skerbs, hčer pokoj. Grizolda, drugo priskrbela je Marija Serne Maroldinja, koja se je za vse te reči najbolj trudila. Vsa podoba stoji okoli 20 fl. Maroldinja Marija Serne je dala tudi 6 kupic in eno flašo na tukajšnji steklarnici narediti. Na vsaki kupici je druga letna številka in sicer I. M. G. 1806, (rojstno leto); II. M. G. 1829 (primicija); III. M. G. 1838 (dvorni kaplan); IV. M. G. 1843 (župnik pri sv. Petru); V. M. G. 1859 (častni korar); VI. M. G. 1862 (postavila se je Smolniška cerkev). Na flaši je napis: Zlatomešniku Marku Glaserju iz hvaležnosti 1879. Kupice veljajo 12 fl. Ruška srenja je za mnoge zasluge tudi za Ruše pri cerkvi in zavarovanje Ruške kronike, ki toliko zgodovinskega v sebi ima, zlatomešnika 28. aprila za častnega srenječana izvolila; zato se jim je častna dipolma darovala, na kateri se vidijo; Smolniška cerkev, Ruška cerkev, Ruška mati božja, ki so same fotografije. Prečestitemu rojaku in jublantu pa želimo, da bi se lepega dne zlatomešnega prav dolgo in vselej veselil srcem spominjali!

Od sv. Jurija v Slov. gor. (Plazi, sv. birma.) Veliki deževni nalivi 3. in 4. t. m. so bili uzrok

mnogim plazom. Najbolj oškodovani so posestniki na Malni, posebno g. Jožef Šabeder, kteremu je viničarijo blizu za 3 črevlje premaknilo in stene tako razrušilo, da so v njej speči ljudje morali v temni noči pobegniti pod streho k bližnjemu sosedu. Zopet na drugem kraju ravno temu posestniku so plazi podrli tudi živinski hlev. Viničarju je bilo mogoče rešiti komaj le svojo govedo, svinčeta pa ne. Akoravno so Slovenske gorice lep veseli kraj, vendar se mora zdaj vsak zavzeti, če pogleda, kako tu in tam na tisuč zlahtnih vinskih trt, lepih jabolk, hrušek in zelenih setev globoko pod nasipano prstjo trohni. Zraven je bila povodenj tudi v dolih taka, da nje nikdo ne pomni. Mostovi so odplavali, ceste se raznesle ali pa zasule, tako da je bilo občinam pomisliti, kaj bo, ker je bila delitev sv. birme za št. Lenarčko dekanijo vže razpisana. Popravljali so torej steze, kolikor in kakor so mogli. Premilostljivi knezo-škof so po teh krajih od 12.—20. maja, torej tudi pri nas 13. birmali.

Iz št. Vida v Slov. graškem okraju. (Novega dušnega pastirja) smo dobili, težko uže pričakovanega. Od 26. februarja sem smo takšnega pogrešali, kar je bilo mnogim, posebno bolnikom hudo težavno. Ob nedeljah in praznikih bili smo brez službe božje, zavolj bolnikov pa smo morali hoditi sosednih duhovnikov nadlegovat, da so prišli sv. zakramentov umirajočim delit. Tem večje bilo je veselje, ko smo prvič v „Slov. Gosp.“ brali, da so č. g. Tombah naš novi župnik postali. Tolike časti in veselja se nismo nadejali in smo torej komaj čakali dne, ko so imeli k nam priti. Bilo je to 14. maja ter smo Jih kolikor mogoče slovesno sprejeli. Med pokanjem možnarjev so obhajali svoj vhod v farovž. Nedeljo potem 18. maja opravljali so nam prvo službo božjo. Bilo je tudi več sosednih duhovnikov navzočih, med njimi tudi č. g. nadžupnik št. Martinski pod Slov. Gradcem. Bog nam ohrani našega novega dušnega pastirja mnogo, mnogo let. Bog Jih živi!

Iz Gruškoveca. (Težave pri sedanjih žganjariji) postajajo neznosljive. Uže samo ta postava mora kmetom oči odpreti, da liberalni nemški poslanci niso vredni niti piškavega oreha. Še tisto, kar dobri poslanci, n. pr. naš mnogo-spoštovani poslanec g. Mihael Herman, sprožijo in nasvetujejo, često zametujejo in pod klop mečejo. Vse meri pri liberalcih le na kvar in uničenje kmetskega stanu, če prav sami menda vsi tega ne vedó. Ko so g. Herman bili pri nas, smo jih ustmeno prosili, naj nam pomagajo, da zadobimo nekaj polajšave pri žganjariji. Kakor smo brali v „Slov. Gosp.“ šte. 5. stran. 34. so g. Herman to tudi storili v državnem zboru predlagaje zbornici dobro utemeljeno prošnjo št. Lenartskega okrajnega zastopa: naj bi se prenarodila žganjarijska postava od 27. junija l. 1878. Kakor poganjanje kmetskih poslancev g. Pfeiferja, Vošnjaka, Hermana itd., naj bi se davki ne iztirjevali po novih

davkarijskih iztirjevalcih, naj bi se ponarejevanje vina obdačilo itd. ni zdalo nič, ker so liberalni mestni volilci z liberalnimi grajščaki imeli večino, ednako se je tudi prošnja zastran polajšave pri žganjariji vrgla v papirni koš. Zato pa so ostale sitnobe. Sedaj nikomur ni dopuščeno za domačo potrebo brezplačno žgati. Tudi si nihče ne smeje kotla izposoditi. Kdor hoče žgati, ta mora si drva in vso tvarino tje spraviti, kder je kotel doma. Ali kaka nadloga je to v bregovitih krajih in potem mora naglo noč in den žgati, kakor da bi v glažuti glaže delal. Žalostno je to, da se kmetu nič ne privošči. Grunt je itak, posebno gorica, hudo obdačena, sedaj pa še s pridelkom ne more brez novega plačila ravnati tako, kakor bi mu več dobička vrglo. Če tropine svinjam spolaga, mu ni treba plačati, če pa jih za sebe žgati hoče pa mora plačati in vrh tega mnogo težav, celó nepotrebnih, prestati. Ali kdor išče, ta najde, kdor prosi ta dobi. Zato izvolimo zopet g. Hermana v Ptujskem okraju, g. Vošnjaka v Celjskem, v Mariborskem pa poderimo Seidla, da bo število pravih kmetjskih poslancev pomnoženo. Kajti le tako zamoremo po malem podreti. G. poslance pa prosimo, naj se potem zopet krepko popremejo za nam kmetom potrebno preuredbo od liberalcev uvedene žganjarijske postave. Če jim pa treba podpisanih prošenj, kakoršna je v „Slov. Gosp.“ štev. 5., jih dobijo na cente. Vsak predstojnik, vsak kmet jo podpiše. Jožef Bezjak, župan.

Iz Konjic. (Letina) dobro kaže. Imeli smo skoro 4 tedne dež. Sedaj se je pa vendar enkrat izvedrilo. Čeravno je 12. maja debel sneg Pohorje pokril, greje nam vendar ljubo solnce polja in gorice prav ugodno. Zrak se je uže toliko ugrel, da se ne bojimo več nevarne slane. Zimine so lepe, rž je uže 5. maja pognala prvo steblovje; zimski ječmen je precej trpel, pa se je popravil, istotako tudi zimska pšenica. Jarina je precej zaostala. Upamo, da si kmalu pomore. Največje težave imamo s koruzo, ker je zemlja preveč mokrotna in blatna. Rana koruza ni mogla izkaliti, ker je bilo premrzlo. Plazovi so posestnikom mnogo škode naredili in napeti potoki veliko njiv in travnikov poplavalili. Trs v goricah žene nejednako in bodemo veliko manj brali, kakor lani; sadovja ne bo! Tem lepša je pa trava, sena bodemo imeli veliko in še lepega! Tudi detelja lepo raste. Kupčija pa stoji; nihče ne poprašuje ne po vinu pa ne po zrnju!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dne 22. maja so svitli cesar prvemu državnemu zboru storili konec in ukazali razpisanje novih volitev. Do dnes 29. maja je ministerstvo razpisalo volitve za Česko, Gališko, Šlezijo, Moravsko, Spod. Avstrijsko, Štajersko, Kranjsko, Gorico, Istrijo in Trst. Za volitve volilnih mož se je treba precej pobrigati, posebno v volilnih

okrajih, kder bo volilna borba najhujša n. pr. v Mariborskem, Belaškem in Velikovskem volilnem okraju. Korošci se naj zdramijo in pomislijo, da so l. 1873. v Belaku samo za 6 glasov propali, da so voljeni poslanci bili med vsemi najrevnejši (Petrič in Edelman) in da so takrat uradniki nemškutarje podpirali, kar sedaj ne bo! Na Štajerskem se privrženci tistih 112 Turkov, ki so v državnem zboru bili zoper osvobojenje turških kristijanov (dr. Duhač, Seidl, Forregger), še niso zbogali in bodo 8. junija imeli zbor v Gradcu na podlagi načrta, o katerem spregovorimo prihodnjič več. Le to opomnimo, da se v njem tirja še večjo brezverstvo v šolah in da naj se čč. gg. župnikom in kaplanom itd. vzame volilna pravica, število mestnih poslancev pomnoži, Avstrija še bolj razkolje in sultanu Bosna in Hercegovina vrnite ali vsaj dalje ne smemo v Turčijo marširati, tudi na kmeta je treba „nekoliko ozreti se“ (Kolika milost!?)! Taki so novi liberalci ali „fortšritlarji“. Naj le „fortšritlajo“ ali odhajajo od nas Slovencev proč s Seidlom vred čem dalje od nas tem bolje! — V Lipnici je minister Stremayer zagovarjal svoje obnašanje v državnem zboru itd. pa tudi govoril za zasedenje Bosne. Iz tega je pa zopet jasno, kako so si nemški liberalci zastran Bosne navskriž. Mnogo si prizadevajo Nemci izvedeti, koga bodemo Slovenci postavili za kandidate. Denešnji volilni shod deželnih slovenskih poslancev in odličnejših narodnjakov bo reč uže toliko uredil, da bodo potem volilci sami zamogli brez težav in strahu pred kakim razporom za dotičnega kandidata odločiti se. Za Kranjsko je blagi g. Bleiweiss prevzel vodstvo volitev! Sicer pa nemški liberalni listi zopet prav marljivo lažejo o volitvenskih zadevah, kakor je uže pri njih navada. Bodi jim! Za Trst so svitli cesar potrdili novega župana dr. Bazzonija, česar gotovo mnogi ljudje niso pričakovali. —

Vnanje države. Bismark je vendar čuden stric. Sedaj ko so mu liberalci pomagali celo Nemčijo pograbit proti temu, da jim je „kulturno borbo“ privoščil, začjenja svoje prijateljstvo popuščati. Zvezal se je s konservativci in katoličani ter dognal postave, po katerih bo kmetjskim ljudem in obrtnikom pomagano. Na ptuje blago bo colnino naložil, tako mnogo denarjev dobil, domačemu denarju pot iz dežele zabranil in kmetškemu ljudstvu dače zmanjšal. Liberalci, posebno poslanci mest, hudo upijajo pa nič ne pomaga! Takega Bismarka bi nam tudi trebalo. — Na Bavarskem je nek general svojega ničvrednega sina tepel; sin ustreli iz revolverja 5krat v očeta pa ga ne zadene, na to ga oče s sabljo ubije! Grozen sad nekrščanske izreje otrok! — Francozi in Angleži so si na vs križ zavolj Egipta pa tudi zavolj otoka Matakong v zapadnej Afriki. Proti Afganistancem so Angleži zmagali z denarjem. Pri sklepanju miru z Jakob-Khanom so temu obljubili na leto 1.800.000 fl. plače proti temu, da jim nekaj zemlje odstopi.

Proti Zulu-Kafrom pa traja boj naprej. Turški vojaki so v Tesaliji trčili na Grke prostovoljce in se trdno pretepali; palo je 300 Turkov, Grki pa so tepeni odbežali. Sedaj kupiči grški kralj vojakov ob turškeje meji. — V južnej Ameriki je Chilensko brodovje Peruvijancem več primorskih mest hudo postreljalo. V severnej Ameriki je Slovenec preč. g. Vertin, rojen na Kranjskem, postal škof in naslednik škofa Mraka in Barage, samih Slovencev!

Za poduk in kratek čas.

Kdo je kriv našim državnim zmešnjavam, večjim dačam, grdemu oderuštvi, rastočemu osiromašenju?

Varujte se lažnjivih prerokov ...
na njih sadju jih bodele spoznali.
Mat. 7, 15. 16.

II. Spomladi l. 1872. dobili so nemški liberalci, česar so si toliko hrepeneče želeli. Dobili so popolnem jim podobno in sorodno liberalno, nemško - ustavoversko ministerstvo pod predsedništvom kneza Adolfa Auersperga. Do popolnega gospodstva so torej doplezali. Trebalo jim ga je okovariti si in za vselej utrditi. Na to so tudi res delali skrbno, nepretrgano in brezobzirno. Niso gledali na to najprvle: ali bo državi, narodom koristilo ali ne, kar hočejo sklenoti. Marveč popraševali so se vselej prej ali bo na škodo ali korist svojej liberalno-nemškeje stranki. Vsled tega smo zadnja leta trpeli vsi pod nezasišanim strankarstvom. Mnogi so na to obžalovali vse skup in dejali: „boljše bilo bi nam, ako bi svitli cesar začeli, kakor prej, sami vladariti; boljše nobenih volitev in zborov, kakor pa takošnih, kakor smo jih dobili od l. 1872. naprej.“ Strankarska sebičnost liberalcev je ljudem veselje do „ustavnega življenja“ mnogič oženila. Prvo, česar so se liberalni ustavaki sedaj lotili, bilo je uničenje večine českih in konservativnih poslancev v deželnem zboru na Českem. V českih mestih in na kmetih se ni dalo nič opraviti pač pa pri velikih posestnikih. Tukaj je trebalo liberalcem pomagati in se je godilo na tak način, ki je nemškim liberalcem na večno sramoto. Kajti potrebnih glasov so si brez vse sramežljivosti — kupili. Z denarjem so zmagali — edino le z denarjem! To menda je tudi našim nemškutarjem v kri udarilo, ker si zmage brez podmitavanja še misliti ne morejo in vselej, kedar Slovenci zmagamo, stikajo in iščejo, kdo je neki za Slovence glasov kupoval. No, do sedaj so ga zastonj iskali. Slovenci nimamo denarjev in ko bi jih tudi imeli, zametujemo tako ostudno in smradljivo sredstvo. Prepuščamo ga nemškim liberalcem, ki so v tej reči uže vajeni. L. 1872. so zavolj českih volitev sestavili društvo, ki je dobilo ime „chabrus“. To društvo je vzelo pri nekeje banki dunajskeje brez vedenja delničarjev 5 milijonov goldinarjev in s tem denarjem kupilo od ubožniših českih veliko-posestnikov toliko grajščin, da je večina

glasov pri volitvi potem ostala liberalcem. Kajti vsaka grajščina dobila je svojega na videž-posestnika, liberalnega in od društva v to postavljenega „slamnatega deda“. Tako so nemški liberalci v českem deželnem zboru zmagali l. 1872. delničarji so pa zgubili ves denar. Večkrat so konservativni poslanci poznej tirjali, naj se nesramna reč preiskava, ali do sedaj se je vselej ta grdoba vrgla pod klop. Sedaj so liberalci imeli v českem deželnem zboru večino, slovanski Čehovje bili so res „k steni pritisnjeni“ s pomočjo 5 milijonov, ki so se brez sodnijske nasledujoče preiskave pobrali nedolžnim, goljufanim in slečenim delničarjem. Izišla je v Pragi knjižica, ki je celo grdo reč svetu razkrila in imena glavnih goljufov povedala. Ali slavna policija pokazala je toliko ljubeznjivega sočutja do nje, da jo je takoj pograbila in širiti prepovedala.

Sedaj so liberalci in ustavaki storili korak dalje. Prerezali so državnemu zboru dunajskemu vsako postavno zvezo z deželnimi zbori. Liberalni poslanci so namreč zatrli prejšnjo postavno, po kateri je n. pr. štajerski deželni zbor, ali pa koroški, kranjski, idt. izmed sebe izvolil več poslancev za državni zbor. Osnovali so pa novo postavno, po kateri se v državni zbor naravnost ima voliti. Deželni zbori so tako zgubili velevažno pravico, največje znamenje svoje samostalnosti. Znani Seidl je tudi pomagal štajerskeje deželi ovo pravico vzeti. Ali to mu ne brani pri volitvah volilec nemškega peska v oči sipati, češ, da on grozno močno brani pravice dežele Štajerske. Kaj takega mu verujejo popolnem le nevedni ali zvijačni ljudje. Pri volitvah so zmagali skoro povsod „nemški liberalci“, čemur se nihče ni čudil, ki je vedel, da so ti gospodje imeli za se: ministerstvo, vzeto iz nemško-liberalne stranke. Jeseni l. 1873. so bili novi državni poslanci na Dunaju zbrani, večidel pa le stari znanci tako, da se jim je šaljivi list „Floh“ rogal risoč in razlagajoč, kako so se v zbornici objemali in pozdravljali: „hierz saima wieder do — die Reichsräthe, rodo, rodo do!“ Nemški liberalci so sedaj bili, kakor pravimo, popolnem na konju. Motila jih ni, pa jih tudi ni mogla, živa duša ne. Peščica konservativcev in Slovanov ni zdala nič. Liberalci so imeli ogromno večino in so lahko sklenoli vse, kar so le hteli. Dobili so priliko svetu pokazati svojo modrost ter Avstriji pomagati do „zlatega“ veka. Vsaj obetali ga so svojim volilec strašno debelo. Sedeli so 6 let, zaslužili 8 milijonov goldinarjev, šteli so med seboj najbistroumniših in najkrepkejših mož, n. pr. Frisca Brandstetterja, Seidla . . . Govorili so tudi neznano veliko. Postav se je nasvetovala, ovrgla ali sprejela cela kopica. In vendar, koliko haska imamo sedaj od vsega? Ali je res boljše postalo? Ali so narodi zadovoljni? Imamo li manjše dače, polajšana bremena? To bo težko kdo resnil. In ko bi tudi kaj hotel zinoti, rastoča vsestranska sila bi mu usta zamašila. Ne, ni boljše, ampak

hujše je sedaj in liberalno-nemška večina v državnem zboru jo je največ zakrivila. Glasovala je namreč za postave, ki so bile na kvar Cerkvi pa državi, duševnim in gmotnim koristim, narodom pa tudi posameznim stanom, Magjarom pomagale do neopravičenega gospodstva, državne potroške in potem takem tudi dače množile in gnale vedno više in in više. Naposled še napeti davki, nezaslišano strogo iztirjevanji, niso pokrili vseh potroškov in začelo se je najemati novih dolgov, za katere davkoplačilci obresti uže komaj zmoremo. Sploh nesrečno je gospodarstvo liberalno bilo dosedaj za celo Avstrijo, ako le samo davke in državne potroške v poštev vzamemo. Preden je grof Beust lepo cesarstvo razklal na dvoje, zado-stovalo je za pokritje vseh državnih potroškov; 360 milijonov goldinarjev in državni dolg je znašal 3500 milijonov. Sedaj gospodujejo Magjari ogerskim deželam, in potrebujejo sami 300 milijonov na leto. Našim deželam pa gospodarijo nemški liberalci in tirjajo letos za državne stroške 416 milijonov, tedaj 66 milijonov več, kakor pred njimi cela Avstrija. Državni dolg pa so napeli do 4500 milijonov. Državni poslanci in liberalci so pred 6 leti obetali davke polajšati, stroške skčiti. V tem pa niso bili mož beseda. Marveč so dano besedo prelomili in stroške in davke pomnožili, vrh tega pa mnogo premoženja zapravili in neizmerno veliko dolgov naredili. Vrli grof Hohenwarth je l. 1871 liberalnim naslednikom v raznih kasah zapustil 100 milj. gotovega denarja. Državno gospodarstvo je bilo urejeno tako, da so bili pokriti vsi stroški in še je 10 milijonov ostalo. Toda liberalni gospodje so uže v leta dnevih gotovino vso zapravili in l. 1873 je primanjalo 5 milj., l. 1874 pa 15 milj., l. 1875 zopet 8 milj., l. 1876 celó 30 milj., l. 1877 pa 22 milj., lani 26 milj. in letos 76 milj. Kako gospodarstvo pa je to, če se vedno več izdaje, kakor prejema? Kam pride tako gospodarstvo? Na kant ali na boben. Zato pa recimo sedaj liberalnim bivšim poslancem n. pr. Seidl, Duhač, Forregger: dajte račun od svojega biševanja. Kajti zanaprej vam ga ne moremo več zaupati!

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar 22. Ko so lani nemškutarski liberalci pri volitvah v Mariboru grdo propali, jezili so se nekateri izmed njih prav hudo. Eden je hotel drugi den v slovenske gostilnici prav čvrsto znositi se nad Slovenci, bil je pa pri vsakej besedi potlačen. Naposled je same jeze uže ves slinav izbleknil to-le neumnost. Rekel je: „rajši vidim hudiča, kakor pa slovenskega vruga!“ Bedak!

Eden, ki je zijaka čul!

Razne stvari.

(„Marburger-Zeitung“) jednako „Tagespošti“ straši svoje bralce s strašilom: „das Königreich Slovenien.“ Naš denešnji vvodni članek dovolj

jasno kaže, da je tako postopanje le volilno hujskanje Nemcev na Slovence in nova ovira zaželenemu miru med obema narodoma v deželi Štajerske.

(*Fara sv. Petra pri Mariboru*), krajepisno-zgodovinske črtice s podobo sedanjega župnika in zlatomešnika. Tako je ime novej knjižici, koju je spisal in založil bivši in mnogozaslужni kaplan št. Peterski č. g. Zmazek. Nekaj iztisov se prodaja. Kdor pošlje opravištvu „Slov. Gosp.“ 40 kr. dobi njo po pošti.

(„Slovenec“) v Ljubljani je preklical svoj dopis iz Celja v štev. 55. in tako opravičil postopanje „Slov. Gospodarja“. Več mu zarad volitev in miru ne rečemo.

(*Svitli cesar*) so darovali za stavljenje cerkve v Radvanju pri Mariboru 300 fl. in za stavljenje nove šole v Gorici celjskega okraja 250 fl.

(*Krasna dva altarja*) izdelal je slovenski umetnik celjski; g. Krašovic za cerkvo sv. Roka v Brežicah. Vrli umetnik bodi priporočen vsem, ki enakih izdelovanj potrebujejo.

(*Krido*) napovedal je Herman Prossinagg (Prosenjak iz Rač) glažutar v Lembahu. Dolžniki imajo den 2. in 13. augusta. Glažuto je kupil nek Dunajčan. S Prossinaggom zgubi nemškutarska garda mariborskega okraja spet enega izmed svojih.

(*Do 25. junija razpisal*) je deželni odbor štajerski 17. štipendij za gluhoneme otroke, 6 do 12letne.

(*Ustrelil*) se je ob robu nemške Kalvarije v Mariboru 21letni Viktor Belec, ker je baje pri igri preveč zgubil. Nesrečnik je imel lepo službo pri g. Ogrizeku.

(*Oreh ubil*) je Andreja Bračkota v Cogetincih.

(*Brco dal*) je deželni naš poslanec g. Snidršič gračkim Turkom, ki so ga zavolj volitev kot zapupnega moža bili izvolili v svoj deželni odbor tako zvane mlado-liberalne nemške stranke ali naprednjakov, pri katerih so dr. Duhač, dr. Forregger, Seidl itd. Povabilo je g. poslanec odbil. Dobro!

(*Ustrelil*) se je v Gradcu črevljarski delavec Jožef Pukšič, bržčas Slovenec.

(*Ničvreden sin*) je Jožef Kolman, ki je svojega lastnega 60letnega očeta, gredočega iz sejma v Bizelskem, na stezi napal in s kolom grdo sklal. Sosedu so očeta komaj smrti obranili, sodnija je ničvredneža zaprla.

(*Grad Wurmberg*) nad Ptujem dobro popisal nemški je g. Budinsky. Knjižica se dobi pri Wolfarthu v Gradcu.

(*Vlak povozil*) je pod Pragarskim v noči 19. maja mladega Pavla Leskovara iz Obrne, ko je iz Črešnjevca domov šel.

(*Razžaljen Lah*) je pri sv. Petru blizu Blatnega grada na Koroškem vas užgal tako, da je od 21 hiš 12 pogorelo s podružno cerkvico vred.

(*V Trbovljah*) v tamošnji glažuti je delavec Franc Vršnjak nesrečno prišel med mlinske kamne za mlenje kremenja in mu je zdrobilo nogo tako, da je umrl.

(Toča) je 23. maja pri sv. Vidu pri Lipnici večjidel vse poljske pridelke posekala.

(Jurija Rataja) v Pečevniku pri Celju je ubil pasterk Jakob, podšuntan od matere. Več prihod.

(Porotna sodnija celjska) obsodila je Ferdinanda Zemljiča, ker je ubil viničarja Holemana, na 1½ let v težko ječo, Jurija Kovačiča zavolj nesramnega posilstva na 8 let v težko ječo, Tomaža Pavla na 4 leta v težko ječo, ker je zaklal posestnika Franca Kacijana, krojača Jožefa Šumana na 3 letu v težko ječo, ker je Janeza Kollerja hotel zapeljati, naj bi bankovce ponarejal, dalje Rudolfa Hribarja, ker je kot davkarijski uradnik v Rogatecu 340 fl. za se pridržal.

(Ljutomerska gosp. podružnica) obhaja občni zbor ob dveh popoldne binkoštni pondeljek. Načrt: naznanila, govor o živinoreji, o občinskih cestah, o popravi potokov in grab, o mrčesju sadunosnega drevja, razdelitev častnih diplom, razni predlogi. Vabi uljudno Odbor.

(Iz Gradca v Sarajevo) ali zanimivi dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski se bodo nadaljevali po volitvah. Čestite bralce, kateri neradi pogrešajo, prosimo za potrpljenje, č. g. pisatelja pa za nadalješnje rokopise!

(Most črez Mislinjo) nad Spod. Draubergom bo stal 1620 fl. V sredo 4. junija bo dražba.

(Pogorel) je 22. maja po noči Vido Ploj, želar v Ivanjskem vrhu pri Negovi. Zgorelo je 5 glav govede, 3 svinje. Ženi, ki je šla po krave v hlev, se je ogenj na glavo vsipal; reva strašne bolečine trpi, ker ima celi život pečen. Mož ni bil zavarovan.

Dražbe. 31. maja Ana Blazovnik v Mahrenbergu 750 fl. Alojz Rajtman 2947 fl. Karl Pomprein 991 fl. Jožefa Mühlfelner 1879 fl. Simon Ciringer 4267 fl. Jožef Žagar 2780 fl. Janez Maček 2362 fl. Simon Srebre 2260 fl. 4. junija Anton Živko 1394 fl. Treza Beg pri sv. Ani, Jožef Kleinšek v Makolah. 5. junija Katra Banijan v Markoveah.

Loterijne številke:

V Gradcu 24. maja 1879; 29, 81, 90, 73, 40.
Na Dunaju " " 85, 18, 23, 17, 88.

Prihodnje srečkanje: 7. junija 1879.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	6 30	4 30	4 10	2 50	3 90	4 20	4 30
Ptuj . . .	5 75	3 55	3 62	2 65	3 60	3 70	3 60
Varaždin .	5 20	3 40	3 45	2 40	3 70	3 10	3 80
Dunaj } 100	9 67	6 95	8 30	5 95	5 25	6 85	—
Pešt } Klg.	8 56	5 51	8 18	5 25	4 53	4 65	5 —

Oglas.

Šolsko poslopje v Monšbergu se bo povečalo; kdor želi to delo prevzeti, je povabljen k dražbi dne 27. junija ob 3. uri popoldne pri šoli Monšberskeje. Stroški so cenjeni na 2344 fl. 15 kr. Nadavka ali vadijuma je položiti 10%.

Krajni šolski svet v Monšbergu.

Janez Mohorko,
načelnik.

Oznanilo.

Pri občnem zboru dne 12. maja t. l. bil je sprejet nasvet upravnega sveta

vzajemne zavarovalnice graške proti ognju, da se od v letu 1878. pridobljenega dobitka pri oddelku za zavarovanje poslopij, v znesku 101522 fl. 28 kr. zapiše 49000 fl. kot imetek v znesku 10% dolžne svote za l. 1880 tistim deležnikom imenovanega zavarovalnega oddelka, ki so letos že pred mesencem oktobrom pri ovi zavarovalnici bili zavarovani in tudi nadalje še leta 1880 pri njej ostanejo.

V Gradcu, 13. maja 1879.

Ravnateljstvo

vzajemne zavarovalnice graške proti ognju.

Razprodaja.

V Dolah, vasi pri Hrastniku na Štajerskem blizu farne cerkve je iz proste roke na prodaj:

KMETIJA,

62 oralov velika (njive, travniki, vinogradi, pašniki) kmetijsko poslopje, t. j. hiša s 4 sobami, 2 prostorna hleva z govejo živino vred, okoli 900 fl. vredno, in 1 kozolec. Kdor to kmetijo z živino in poslopjem vred kupiti želi, naj se oglasi do 1. junija pri podpisnem. Ako se do 1. junija tak kupec ne oglasi, bode se celo posestvo z živino vred na drobno prodavalo, in sicer 2. in 3. junija.

Valentin Zabovnik,

v Toplici pod Zagorju (Sagor in Krain).

JANEZ PRETTNER,

prej ZSAK,

v Radgoni, v dolgej ulici

priporočuje čest. duhovščini, visokej gospodi

in p. n. občinstvu svojo

dobro odbrano zalogo

steklovine, zrcalnikov, porcelana, beloprstne posode, svetilnic s petrolejem, pozlačenih okvirjev itd.

Tudi se ondi sprejema urezavanje in ulaganje okenskih steklovin pri cerkvah, učilnicah in novih poslopijih po najnižji ceni zraven točne postrežbe z najboljšim blagom. Za blagovoljna naročila se prosi uljudno.

3-3

50. računski sklep**vzajemne****zavarovalnice proti požarni škodi v Gradcu**

za

upravno leto 1878.**A. Stanje.**

Oddelek za poslopja.	Število		Zavaro- valna vrednost gold.	Število		Zavarovalna vrednost gold.
	delež- nikov	po- slopij		delež- nikov	po- slopij	
31. decembra 1877 je bilo stanje	—	—	—	88036	199129	103719128
Leta 1878 je: na novo vstopilo	4757	11632	7397120			
se vrednost povišala za	—	800	1611520			
se spet sprejelo	1050	2366	801630			
se odpovedba preklicala pri	7	16	7560	5814	14814	9817830
Skupaj	—	—	—	93850	213943	113536958
Izstopilo je	1260	3238	1834295			
Vrednost se je znižala za	—	127	315370			
Ex offo se je izključilo vsled dolžnih doneskov	1959	4444	1676725			
Izbrisalo se je vsled požarov	319	751	327820			
Začasno zavarovanje je preteklo pri	143	472	1411055	3681	9032	5565265
Tedaj stanje 31. decembra 1878				90169	204911	107971693
Oddelek za premakljivo blago.			Število listov		Zavarovalna vrednost	
31. decembra 1877 je bilo stanje			9278		21463807	
Leta 1878 je na novo vstopilo in vrednost se je povišala za			6746		14906303	
Skupaj			16024		36370110	
Odpadlo pa je:						
Po izstopu, znižanji vrednosti in izbrisani vsled požarov in po preteklem za- časnem zavarovanji			4845		16966924	
Tedaj stanje 31. decembra 1878			11179		19403186	
Oddelek za zrcalno steklo.						
Novi pristopi leta 1878			43		13997	
Odpadek vsled storniranja			3		1335	
Tedaj stanje 31. decembra 1878			40		12662	

B. Gospodarjenje.

Oddelek za zavarovanje poslopij, premakljivega blaga in zrcalnega stekla.

		Oddelek za poslopja		Oddelek za premakljivo blago		Oddelek za zrcalno steklo		Skupaj					
Dohodki.													
1	Rezerve doneskov in premij .	482801	80	43718	11	—	—	526519	91				
2	Društveni doneski, premije in postranske pristojbine za zavarovanja v tekočem letu 1878 novo sklenjena in za povišanja	40295	32	49845	75	729	79	90870	86				
3	Prepisanje društvenih doneskov za 1879	488455	10	16633	13	—	—	505038	23				
4	Za potrupeno zrcalno steklo .	—	—	—	—	35	—	35	—				
5	Deleži protizavarovalcev pri požarih	100754	56	14709	37	—	—	115463	93				
6	Deleži protizavarovalcev pri preiskavanji škode	2250	50	309	12	—	—	2559	62				
7	Deleži protizavarovalcev pri darilih za pomaganje pri požarih	137	80	—	—	—	—	137	80				
8	Deleži protizavarovalcev pri stroških za sklicavanje in gašenje	40	91	—	—	—	—	40	91				
9	Protizavarovalni storni	3658	07	2445	46	—	—	6103	53				
10	Protizavarovalna provizija	25762	27	6463	02	—	—	32225	29				
11	Obresti premoženja	46040	87	—	—	—	—	46040	87				
12	Bruto-dohodki posestev	11318	83	—	—	—	—	11318	83				
13	Rezerva protizavarovalnih premij	2629	91	8644	35	—	—	11274	24				
14	Povrnjena izvanredna rezerva za škode	—	—	5000	—	—	—	5000	—				
			1204145	94		147768	29	764	79	1352679	02		
Stroški.													
1	Odpisanje doneskov, premij in postranskih pristojbin	8384	23	9272	61	48	23	17705	07				
2	Likvidirane škode pri požarih in zrcalnem steklu	341176	03	34202	50	126	50	375505	03				
3	Neodločene škode	1261	50	707	25	—	—	1968	75				
4	Stroški za preiskavanje škode	7761	56	877	12	—	—	8638	68				
5	Darila za pomaganje pri požarih	577	75	—	—	—	—	577	75				
6	Stroški za sklicavanje in gašenje	258	07	—	—	—	—	258	07				
7	Provizije	28061	13	4286	57	58	76	32406	46				
8	Protizavarovalne premije	126112	05	41256	39	—	—	167368	44				
9	Upravni stroški	59421	19	3922	19	25	65	63369	03				
10	Splošni zavarovalnični stroški	16955	90	1164	50	7	14	18127	54				
11	Inventarijalni stroški	720	55	40	83	—	—	761	38				
12	Pristojbinskega namesteka delež l. 1878	4023	30	—	—	—	—	4023	30				
13	Poslopijski davki	3763	71	—	—	—	—	3763	71				
14	Stroški za popravo	2734	17	—	—	—	—	2734	17				
15	Rezerve doneskov in premij .	501412	52	41573	09	437	46	543423	07				
			1102623	66		137303	05	703	74		1240630	45	
Tedaj ostane		—	—	101522	28	—	—	10465	24	—	—	112048	57

C. Bilanca.

Activa.		Znesek	Passiva.		Znesek
1	Gotovina v hranilnici	15225 63	1	Reserva za požare	9819 01
2	Vrednostne reči po kurzu od 31. dec. 1878:		2	Ne potegnjena odškodnina za požare	14709 54
a)	sreberna renta nom. gld. 48.000.— à 62.80 . gld. 30.144.—		3	Ne potegnjena darila	185 40
b)	lotr. posojilo l. 1860 nom. gld. 10.000.— à 114.— gld. 11.400.—		4	Ne potegnjene podpore	70 —
c)	posojilo grašk. m. nom. gld. 60.500.— à 101.75 „ 61.558.75	103102 75	5	Pristojbine za IV. četrtino 1878, ki so se mesca prosinca 1879 imele plačati za vinkuliranje, pogodbe in potrditev prejemkov	402 22
3	Kot kavicije in ročne zastave založene vrednostne reči:		6	V letih 1879—1880 plačljivi deli pristojbinskega namesteka	2147 14
	Sreberna renta nom. gld. 14.000.— po kurzu od 31. dec. 1878 à gld. 62.80	8792 —	7	Vsota, ki jo imajo poslopenski deležniki od ostatka leta 1877	46394 68
4	Založen kapital:		8	Ravno to iz leta 1878	49000 —
a)	v štaj. „Escomptebank“ v Gradci gld. 31.397.15		9	Rezerviran znesek za stroške 50letnega jubileja	20000 —
b)	v graški zastavnici „ 30.000.—		10	Razni upniki	3972 21
c)	v hranilnicah na Štajarskem in Koroškem „ 658.770.34	720167 49	11	Kavicije in ročne zastave	8792 —
5	Posestva	178215 47	12	Penzijska zaloga zavarovalničnih uradnikov	28144 32
6	Menjice	8000 —	13	Reserve društvenih doneskov in premij	543423 06
7	Dolg namestnije ljubljanske	635 55	14	Reservna zaloga	912061 11
8	Dolg okrožnih komisarjev na Štajarskem in Koroškem	3666 70			
9	Dolžni doneski in premije:				
a)	za nova zavarovanja gld. 689.21				
b)	za zavarovanja na nedoločen čas in sicer za prejšnja leta do l. 1877 „ 10.806.22				
c)	ravno to za leto 1878 „ 6.659.67	18155 10			
10	Doneski za potrebe leta 1878	505088 23			
11	Delež pristojbinskega namesteka, ki pride na leta 1879—1880	8046 60			
12	Dolgi protizavarovalnih društev in raznih dolžnikov	39009 39			
13	Dvomne tirjatve	630 32			
14	Rezerva protizavarovalnih premij	11274 24			
15	Nezaložen dolg oddelka za premakljivo blago	19111 23			
		1639120 70			1639120 70
Opomba. Inventar, ki se nahaja pri ravnateljstvu, reprezentanciji ljubljanski, pri glavnem zastopu v Celovci in okrožnih komisarijih, vsled polagoma odpisavanja v premoženje ni več vštet.					

D. Rezervna zaloga.

Stanje rezervne zaloge 31. decembra 1877				904133	81
Novi dohodki.					
1	Po pravilih rezervni zalogi pripadajoče postranske pristojbine, potem doneski prejšnjih let do 1877	3281	58		
2	Ostanek neodločenih škod minolega leta	2612	94		
3	Deleži protizavarovalcev pri neodločenih škodah lanskega leta	1600	28		
4	Kurzni dobiček pri 1860 lotrijskem posojilu	270	—		
5	Rezervni zalogi pripadajoči del dobička, ki se je leta 1878 podal, v oddelku za poslopja z gld. 32.522.28				
	v oddelku za premakljivo blago z " 5.465.24				
	v oddelku za zrcalno steklo " 61.05	38048	57		
6	Drugi dohodki	243	47	46056	84
	Skupaj	—	—	950190	65
Od tega:					
1	So se izbrisale pristojbine in starejši doneski do incl. 1877, kakor drugi nepridobljivi zneski	2468	76		
2	Izbrisalo se je od konta posestev	1800	16		
3	Pozneje likvidirane odškodnine za požare prejšnjih let	1948	04		
4	Penzije in odgojevalni doneski	12125	66		
5	Kurzna zguba pri srebrni renti in graškem mestnem posojilu	1872	25		
6	Za penzijsko zalogo zavarovalničnih uradnikov po sklepu občne skupščine od 6. maja 1878	4000	—		
7	Donesek za stroške odkritja nadvojvode Ivanovega spomenika	2500	—		
8	Za deloma pokritje nezaloženega dolga v oddelku za premakljivo blago iz leta 1875 v znesku gld. 30.525.90	11414	67	38129	54
	Stanje rezervne zaloge 31. decembra 1878	—	—	912061	11

Opomba. Kot rezervna zaloga v oddelku za premakljivo blago je po §. 10 pravil tega oddelka kapital v znesku gld. 50.000.— iz rezervne zaloge poslopijskega oddelka podarjen.

Anton vitez Spinler l. r.,
generalni tajnik.

Franc Doser l. r.,
knjigovodja.

Za upravni svet:
Franc grof Meran l. r.,
generalni ravnatelj.

Za ravnateljstvo:
Dr. Franc Ilwof l. r.,
predsednik.

Račun se je pregledal in se z knjigami zavoda zlagal.
Gradec, 23. marca 1879.

Josef Weis vitez Ostbornski l. r. Dragotin Ohmeyer l. r. Dragotin Klecker l. r.

Ponatis se ne plačuje.